

Herukkalasisiiven (*Synanthedon tipuliformis*) feromonipyynti

Biotus-tietokortti:
kasvintuhoojat ja
tarkkailupyydykset (7)

kuvat: Tuomo Tuovinen / MTT

Herukkalasisiiven toukat vioittavat herukoiden oksia. Toukka kaivaa käytävän herukan oksan ytimeen. Toukkakäytäviä voi olla eri osissa oksaa, samassa oksassa voi olla myös useita toukkia. Vioitettu oksa ei kehity kunnolla ja kuihtuu ennen pitkää. Usein seuraavana keväänä oksaan puhkeaa vielä lehtiä, mutta lehdet kuihtuvat kukinnan loputtua. Herukkalasisiipi talvehtii toukkana. Toukka koteloituu keväällä oksan sisään. Tässä vaiheessa oksat voidaan vielä hävittää. Aikuiset kuoriutuvat kesäkuun puolivälistä alkaen. Naaraat munivat oksille lehtihankoihin tai mekaanisesti vioitettuihin kohtiin tai leikkaushaavoihin. Herukkalasisiipi vioittaa kaikkia herukoita ja karviaista ja se voi levitä myös taimien mukana. Sen päälento on kesä-heinäkuussa.

Herukkalasisiipi on 10–13 mm pitkä, siivet kapeat ja osittain läpinäkyvät. Takaruumis on musta ja siinä on 4 keltaista poikkijuovaa (juovat ovat usein hyvin epäselvästi näkyvissä). Feromonipyydykseen tulla myös huomattavasti suurempaa koivulasisiipeä.

Pyydykset: Feromonia käytetään esiintymisen havainnointiin ja torjunnan ajoitukseen (taimistoissa). Pyydysten tehokkuuden vuoksi sopii myös torjuntaan massapyyntimenetelmällä.

Pyydykset asennetaan kukinnan päätyttyä, kesäkuun alussa. Jos tarkoituksena on selvittää onko loholla lasisiipeä, sijoitetaan pyydys lohkon keskiosiin. Jos taas loholla tiedetään olevan herukkalasisiipeä, sijoitetaan pyydykset lohkon kulmaosiin. Pyydys sijoitetaan kasvuston ylimpien lehtien tasolle. Yhdellä pyydyksellä voi havainnoida isoakin lohkoa. Massapyyntiin soveltuvaa isompaa pahvipyydystä käytetään kuten perinteistä telttamallista pyydystä. Sininen liima-ansa (20 × 25 cm) taiteetaan lieriöksi, liimapuoli sisälle päin. Lieriön keskelle ripustetaan feromoni.

Torjunnan ajoitusta varten pyydykset tarkastetaan 2–3 päivän välein. Varsinaisia pyyntisaaliiseen perustuvia torjunnan tarpeen kynnysarvoja ei voida esittää. Taimistoissa torjunta suositellaan tehtäväksi, jos pyydykseen tulee muutamiakin yksilöitä. Huomioi myös aikaisempien vuosien kokemukset vioitusten runsaudesta. Mekaaninen torjunta tehdään hävittämällä vioitetut oksat heti kun vioitus todetaan, ennen perhosten aikuistumista. Hävittäminen tulisi tehdä alkukesään mennessä. Pyydysten avulla voidaan todeta torjunnan onnistuminen.

Kemiallinen torjunta kohdistetaan aikuisiin perhosiin ja kuoriutuviin toukkiin. Ensimmäinen ruiskutus tehdään 10–14 vrk:n kuluttua ensimmäisten perhosten tulosta pyydyksiin. Jos ruiskutuksen jälkeen saadaan vielä lisää saalista, tehdään toinen ruiskutus noin 10 vrk:n kuluttua edellisestä. Taimistoissa on tärkeää estää myytävien taimien saastuminen. Marjaa tuottavilla herukkaviljelmillä kemiallinen torjunta on kannattavaa vain poikkeustapauksessa. Toukkia voidaan hävittää poistamalla vioitetut oksat ja polttamalla ne, ennen kuin aikuiset kuoriutuvat. Massapyyntiin torjuntavaikutuksesta ei toistaiseksi ole tutkimustietoa

käytettävissä, mutta kokemusten mukaan pyydyksiin tulee parhaimmillaan jopa satoja yksilöitä.

Säilytä feromonikapselit pakastimessa niiden käyttöön-ottoon saakka!

Biotus Oy, Tiilenlyöjänkatu 5, 30100 Forssa
puhelin 03 438 3195, 040 570 3536
info@biotus.fi, www.biotus.fi

biotus